

Z. Br.

Z historii uniwersytetów

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/3, 436-437

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dział trzeci zeszytu obejmuje omówienie trzech periodycznych wydawnictw naukowych: węgierskiego biuletynu naukoznawstwa, kwartalnika UNESCO „Impact“ oraz „Przeglądu Informacji o Naukoznawstwie“. Charakterystyka tych wydawnictw jest ciekawa, choć poziom recenzji i sposób ujęcia — niewyrównany. W dalszej części działu krótko omówiono trzy interesujące wydawnictwa zwarte. Wydaje się, że dla wartości informacyjnej tego działu korzystne byłoby rozszerzenie takich omówień i nadanie im wyraźniejszego charakteru recenzji.

Niewątpliwie interesujący dział czwarty: *Kronika* — stanowi przegląd materiałów bardzo zróżnicowanych tak pod względem treści, jak i metody opracowania. W wydawnictwie tego typu, o nastawieniu wyraźnie problemowym, dobrze byłoby jednak nadać *Kronice* charakter mniej informacyjny, bardziej natomiast omawiający, nawet z pewnymi elementami osobistego poglądu autora. Taki właśnie charakter mają opracowania: *Konferencja Sekcji Nauki ZNP, Międzyuczelniany Zakład Badań nad Szkolnictwem Wyższym* oraz *Koordinacja badań naukowych i technicznych w RWPG*.

Ukazanie się „Zagadnień Naukoznawstwa“ jest wydarzeniem bardzo pozytywnym, tym bardziej, że pismu patronuje Komisja Naukoznawstwa PAN. Wypełnia ono dotkliwą lukę istniejącą w tym zakresie w naszym ruchu wydawniczym od kilkunastu lat. Szersza ocena pisma po jednym zeszycie byłaby jednak, oczywiście, przedwczesna. Dopiero wydanie kilku numerów pozwoli czytelnikom na lepsze i pełniejsze zorientowanie się w charakterze „Zagadnień Naukoznawstwa“. Da to również i redakcji możliwość bardziej jednolitego zarysowania poszczególnych części pisma. Jego rozwój będziemy więc obserwowali z dużym zainteresowaniem i za jakiś czas warto będzie podjąć omówienie szczegółowsze.

Kazimierz Leski

KTO CZYTA „NAUKĘ POLSKĄ“?

W artykule E. Kujawskiego *Na marginesie pięćdziesięciu numerów „Nauki Polskiej“* (w nrze 4/1964 „Kultury i Społeczeństwa“) znajduje się pesymistyczna opinia, że w ciągu dwunastu lat „Nauka Polska“ „nie była ani razu odnotowana w przeglądach prasy“ (s. 159). Warto przypomnieć, że w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki“, w nrach 3—4/1960 (dwukrotnie), 3/1963 i 2/1964, „Nauka Polska“ była nie tylko odnotowana w dziale *Z czasopism*, lecz niektórym jej artykułom poświęcono dłuższe notatki.

Z. Br.

Z HISTORII UNIwersYTETÓW

W roczniku z 1964 r. wielu polskich czasopism naukowych znalazło się sporo artykułów i opracowań o tematyce związanej z dziejami uniwersytetów, a przede wszystkim — Uniwersytetu Jagiellońskiego. Oto niektóre z prac.

W nrze 9/1964 „Życia i Myśli“ K. Pieradzka omówiła *Działalność publiczną profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego do końca XV w.*

W kwartalniku „Zaranie Śląskie“, w nrze 3/1964, S. Urbańczyk pisał o Kazimierzu Nitschu jako o badaczu gwar śląskich; artykuł miał jednak charakter przyczynku do historii promieniowania Uniwersytetu Jagiellońskiego na Śląsk⁴. W tymże numerze znalazły się dwie recenzje jubileuszowych publikacji związanych z 600-leciem UJ.

⁴ O stosunkach Uniwersytetu Krakowskiego ze Śląskiem w dawnych wiekach pisał H. Barycz w nrze 2/1964 „Zarania Śląskiego“.

W nrze 6/1964 „Przeglądu Humanistycznego“ A. Kaupuż opublikował artykuł *Dzieje konkursu na Uniwersytecie Kijowskim i praca konkursowa J. I. Kraszewskiego o języku polskim*. W tymże numerze I. Csapáros scharakteryzował wydaną w 1964 r. w Budapeszcie pracę o oddziaływaniu Uniwersytetu Jagiellońskiego na kulturę Węgier w dawnych wiekach (E. Kovács, *A krakkói egyeten és a magyar művelődés. Adalékok a magyar-lengyel kapcsolatok XV—XVI századi történetéhez*), a M. Prosnak — książkę *Z dziejów polonistyki warszawskiej*⁵.

Dzieje filologii germańskiej w Polsce w latach 1944—1964 przedstawił Z. Żygulski w nrze 4/1964 „Kwartalnika Neofilologicznego“, a filologii angielskiej w tymże okresie — S. Helsztyński w nrze 3/1964.

O 10-letniej działalności Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego pisała W. Wyrobkova-Pawłowska w nrze 3/1964 „Przeglądu Historycznooświatowego“.

W nrze 4/1964 serii A „Kosmosu“ Z. Kielan-Jaworowska dała artykuł *Prace warszawskiego ośrodka paleozoologicznego (Zakładu Paleozoologii PAN i Katedry Paleontologii Uniwersytetu Warszawskiego) na tle rozwoju paleontologii w Polsce*.

Tom 1 wydawnictwa „Prace i Studia Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Warszawskiego. Katedra Klimatologii“ zawiera m.in. pracę W. Okołowicza i Z. Kaczorowskiej o historii katedr meteorologii i klimatologii w polskich szkołach wyższych.

Z. Br.

PUBLICZNE BIBLIOTEKI NAUKOWE W POLSCE

W numerze 4/1964 „Kultury i Społeczeństwa“ artykuł Stanisława Szeredy *Z prehistorii publicznych bibliotek naukowych* przypomniał ludzi zasłużonych dla idei takich bibliotek oraz ich pionierskie wysiłki w zakresie szerzenia i realizacji tej idei w Polsce.

Z. Br.

EDYCJE KORESPONDENCJI UCZONYCH POLSKICH

W tomie 24 za 1964 r. „Slavii Occidentalis“ Jerzy Słiziński wydał nieznaną listy Pawła Józefa Šafaříka (1795—1861), wybitnego słowackiego (piszącego po czesku) badacza starożytności słowiańskich, archeologa, historyka i filologa, do Jana Feliksa Tarnowskiego (1779—1842), bibliografa i historyka, członka warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i komisji oświecenia Królestwa Kongresowego.

W nrze 5/1964 „Przeglądu Humanistycznego“ Z. Mikulska i J. W. Gomulicki ogłosili pierwszy zespół listów zmarłego w 1958 r. historyka literatury, profesora Uniwersytetu Wrocławskiego Tadeusza Mikulskiego do toruńskiego historyka kultury Zygmunta Mocarskiego. W nrze 6/1964 Z. Mikulska wydała drugi zespół tej korespondencji.

W nrze 1/1965 dwumiesięcznika „Ruch Literacki“ J. Starnawski opublikował list ze stycznia 1821 r. Feliksa Bentkowskiego, bibliografa i historyka literatury, profesora historii powszechnej uniwersytetu w Warszawie, do Franciszka Wężyka, poety i dramaturga, późniejszego prezesa Towarzystwa Naukowego w Krakowie.

⁵ Por. też recenzję tej pracy w niniejszym numerze „Kwartalnika“, s. 403.